

דאמר הריני מקדיש חוץ מגיזה וכחישה, ולכן מותר לגוזזן אף על פי שמכחישה⁽¹⁶⁾.

ותמהינן: בקדשי מזבח נמי אפשר להעמיד באופן דאמר חוץ מגיזה וכחישה?

ומתריצינן: קדשי מזבח, אף על גב דאמר "חוץ מגיזותיה", אפילו הכי, כיון דקדושת

הגוף חמורה, פשטה קדושה בכולה, ואף גיזתה נעשית קדושה ולפיכך פשיטא שאינו חייב בראשית הגז, שהרי הגיזות אינן שלו, ואין צריך פסוק לפוטרו, מה שאין כן בקדשי בדק הבית שלא שייך בהם דין פשטה קדושה בכולה⁽¹⁷⁾.

ומנא תימרא שאם הקדיש חלק מהבהמה

כהמרדכי, שאף על פי שעצם הגיזה אינה קדושה אסור לגוזזה משום שהגוף קדוש ועושה עבודה בקדשים, וביאר שזו כוונת המרדכי להוכיח מסוגיין.

ולפי זה פירש שתירוץ הגמ' "כחשי" ביאורו שהגיזה הכחישה את הבשר בניקתה והיא קדושה אף על פי שאמר "חוץ מגיזתה", ולכן אין צריך למעטה מחיוב מתנות, אך אין לפרש שמתרץ שאסור לגוזז כי עבודת הגיזה מכחשתה, שהרי הנידון באופן שכבר עבר וגוזז, וראה שם שהראה מכמה דוכתי שהתורה אסרה גיזה משום עבודה, וביאר את הפס' לפי דרכו.

ובדבר אברהם [ח"א ז, ג] תמה על הוכחת הרא"ש ומהרש"ל שסוגיין אינה עוסקת בעבר וגוזז שהרי לא העמידה בקדשי מזבח משום דכחשי, והרי לעיל העמידה הגמ' בקדשי בדה"ב ובאופן שעבר על איסור דרבנן וגוזז, והוכיח ששני נידונים בסוגיין, לגבי מיעוט הכתוב אמרו שנחשב בר גיזה כבדק הבית כי מדאורייתא מותר לגוזזו, ולכן צריך מיעוט, ועל כך אמר רבי ינאי שאי אפשר להעמידו בקדשי מזבח ובעבר על איסור דאורייתא וגוזז. אך תנא דמתני' שנקט "ולא במקדשין", אף שכבר נאסרה גיזת בדה"ב, בהכרח כוונתו אף בעבר וגוזז.

16. במרדכי המשנה הוכיח שלהלכה קיימא לן שאין גיזה מכחשת את הבשר, שהרי הרמב"ם פסק שאיסור גיזת בדה"ב הוא רק מדרבנן, ואילו הגיזה מכחשת הוה בזה איסור דאורייתא, וכן

משמע בסוגיין שהוצרך לשייר גיזה וכחישה, ואילו איסור הכחשה הוה רק מדרבנן לא היה מעכב בחיוב ראשית הגז כשהגיזה עצמה אינה קדושה.

אך בלב אריה כתב שרק כאשר הגיזה מועילה להקדש, כגון גיזת בדה"ב שאינה אסורה, אין חוששין לכחישת הבשר, אך במקדיש חוץ מגיזתה שהיא גיזת חולין ואינה מועילה להקדש, ודאי אסור להכחיש בשר.

17. רש"י [בדה"ב אפילו] פירש שלא מועיל השיור בגיזה, ונשאר בקדושתה כיון שקדושת הגוף חמורה ופשטה בכל המחובר לבהמה. ובתוס' רא"ש תמה מי הכריחו לפרש כן, והרי אף אם אין פשטה בגיזה - כי אינה שייכת לגוף הבהמה, שהרי דרך לגוזזה - מכל מקום אי אפשר לגוזזה מפני שאינו יכול לשייר הכחש שבגוף הבהמה [ולשיטתו, שאין נידון הגמרא בעבר וגוזז, אך רש"י לא יכל לפרש מצד איסור הגיזה מפני הכחש, שהרי ביאר לעיל שהנידון בעבר וגוזז].

וראה בשער המלך [פ"ה מערכין הי"ז] שדקדק מלשון הרמב"ם [ה"ב] הקדיש בהמות לבדה"ב וכו' או שהקדיש בהמה חוץ מגיזתה, דמשמע שאין חילוק בין קדשי מזבח לבדק הבית כי אין פשטה בגיזה, והוכיח כך מהסוגיא בתמורה [יא]: שחלקה על הסוגיא כאן [והסברא כמבואר בתוס' רא"ש], ולפי"ז אין צורך לומר "חוץ מכחשה" כיון שאין הגיזה מכחשת. וראה